

Lecture 3

เอกสารประกอบการบรรยาย Data Structure

เรื่อง Set and String

Set and String

เนื้อหา

- โครงสร้างข้อมูลแบบเซต
- โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง

โครงสร้างข้อมูลแบบเซต

เป็นโครงสร้างข้อมูลที่ข้อมูลแต่ละตัวไม่มี
ความสัมพันธ์กัน ในภาษาซี
จะไม่มีประเภทข้อมูลแบบเซตนี้เหมือนกับในภาษา
ปาสคาล แต่สามารถใช้หลักการของการดำเนินงาน
แบบเซตมาใช้ได้

ตัวดำเนินการของเซต (Set operators)

ประกอบด้วย

- set intersection
- set union
- set difference เป็นต้น

โครงสร้างข้อมูลแบบเซต (ต่อ)

สมมติว่า ต้องการจัดตารางเรียน 4 วิชา ได้แก่ Math, English,
Physics และ Chemistry ให้กับผู้ลงทะเบียนเรียน

วิธีการแก้ปัญหาเบื้องต้น

- จะต้องกำหนดเซตของผู้เรียนที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละวิชา
  - นำเซตดังกล่าวที่ได้มาทำการ intersection กัน หากมีเซตใดที่
ทำการ intersect กันแล้ว มีข้อมูลสมาชิกในเซตที่ซ้ำกันอยู่ จะ
ไม่สามารถจัดให้วิชาดังกล่าวอยู่ในวันเวลาเดียวกันได้
- ตัวอย่างดังกล่าว เป็นการนำแนวความคิดเรื่องการจัดการแบบ
เซตมาประยุกต์ใช้งาน

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง

สตริง (String) หรือ **สตริงของอักขระ (Character String)** เป็นข้อมูลที่ประกอบไปด้วย ตัวอักษร ตัวเลขหรือ เครื่องหมายเรียงติดต่อกันไป รวมทั้งช่องว่าง

การประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นสตริง มีการนำไปใช้สร้างโปรแกรมประเภทบรรณาธิการข้อความ (text editor) หรือโปรแกรมประเภทประมวลผลคำ (word processing) ซึ่งมีการทำงานที่อำนวยความสะดวกหลายอย่าง เช่น การตรวจสอบข้อความ การจัดแนวข้อความ ในแต่ละย่อหน้า และการค้นหาคำ เป็นต้น

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

สตริงกับอะเรย์

สตริง คือ อะเรย์ของอักขระ
เช่น `char a[6]`
อาจจะเป็นอะเรย์ขนาด 6 ช่องอักขระ หรือ เป็นสตริงขนาด 5 อักขระก็ได้ โดยจุดสิ้นสุดของ string จะจบด้วย `\0` หรือ null character เช่น
`char a[]={'H', 'E', 'L', 'L', 'O', '\0'};`
`char a[]="HELLO";`

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

ความยาวของสตริง จะถูกกำหนดโดย ขนาดของสตริง การกำหนดขนาดของสตริง นั้นต้องจองเนื้อที่ในหน่วยความจำให้กับ `\0` ด้วย

เช่น

`"This is String !"`

จะเป็นข้อมูลแบบสตริงยาว 16 อักขระ

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

การกำหนดสตริง

การกำหนดสตริงทำได้หลายแบบ คือ

1. กำหนดเป็นสตริงที่มีค่าคงตัว (String Constants)
2. กำหนดโดยใช้ตัวแปรอะเรย์หรือพอยเตอร์

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

การกำหนดค่าคงตัวสตริง

สามารถกำหนดได้ทั้งนอกและในฟังก์ชัน เมื่อกำหนดไว้นอกฟังก์ชัน ชื่อค่าคงตัวจะเป็นพอยเตอร์ชี้ไปยังหน่วยความจำที่เก็บสตริงนั้น เมื่อกำหนดไว้ในฟังก์ชัน จะเป็นพอยเตอร์ไปยังหน่วยความจำที่เก็บตัวมันเอง

การกำหนดค่าให้กับสตริงนั้น เราจะใช้เครื่องหมาย double quote (“ ”) เช่น “abc” คือ ชุดของอักขระที่มีขนาด 4 (รวม \0 ด้วย)

ข้อสังเกต

string constant are different from character constant.

Example

Example

```
#define NME "Semi"
main ( ){
    char *cpntr;
    cpntr=NME;
    printf("con\n");
    printf("%s, %u, %c\n", "con", "duc", *"tor");
    printf("%s, %u, %c\n", NME, NME, *NME);
    printf("%s, %u, %c\n", cpntr, cpntr, *cpntr);
}
```

Example

ผลการรันโปรแกรม

con

con, 37, t

Semi, 16, S

Semi, 16, S

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

จากตัวอย่าง กำหนดค่าคงตัว NME ขึ้น โดยให้มีค่าเป็น Semi ทำให้ MNE เป็นพอยเตอร์ชี้ไปที่ข้อมูล Semi จากคำสั่ง `printf("con\n");` คำว่า con จะอยู่ในฐานะข้อมูล แต่จากคำสั่ง `printf("%s, %u, %c\n", "con", "duc", *tor);` ค่าคงตัว con duc และ tor จะอยู่ในฐานะพอยเตอร์ เพราะรูปแบบการพิมพ์ของ `printf( )` ได้กำหนดไว้ว่าถ้าให้พิมพ์สตริงจะต้องผ่านค่าพอยเตอร์

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

การกำหนดค่าคงตัวสตริงให้แก่ตัวแปรพอยเตอร์และอะเรย์

สามารถกำหนดค่าคงตัวสตริงให้พอยเตอร์หรืออะเรย์ได้ในฐานะค่าเริ่มต้น

```
เช่น main ( ) {  
    char ary[ ] = "This is the house. ";  
    char *cpntr="This is the door.";  
    printf("%s %s",ary,cpntr);  
}
```

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

ผลการรันโปรแกรม

This is the house. This is the door.
จะเห็นได้ว่าการใช้งานดูไม่แตกต่างกัน แต่ ary เป็นตัวแปรอะเรย์ ค่าที่ให้จะต้องเป็นค่าข้อมูลในอะเรย์ ส่วน cpntr เป็นพอยเตอร์ ค่าที่ให้นั้นไม่ใช่ค่าข้อมูล แต่เป็นค่าแอดเดรสเริ่มต้นของสตริง (ค่าคงตัวสตริงเป็นทั้งข้อมูลสตริงและพอยเตอร์) นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มลดค่าตัวแปรพอยเตอร์ได้ แต่สำหรับอะเรย์ทำไม่ได้

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

เช่น

```
while (*cpntr !='\0')  
    putchar(*cpntr++);
```

เป็นการให้พิมพ์ข้อความ This is the door ทีละอักขระ จนกว่าจะสุดสตริง คือ เมื่อ *cpntr มีค่าเป็น null character

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

การกำหนดตัวแปรสตริง

ในการกำหนดตัวแปรของสตริง อาศัยหลักการของอะเรย์ เพราะ สตริงก็คืออะเรย์ของอักขระที่ปิดท้ายด้วย null character (\0) และมีฟังก์ชันพิเศษสำหรับทำงานกับสตริงโดยเฉพาะ

เช่น

ต้องการสตริงสำหรับเก็บชื่อบุคคลยาวไม่เกิน 30 อักขระ ต้องกำหนดเป็นอะเรย์ขนาด 31 ช่อง เพื่อเก็บ null character อีก 1 ช่อง

Example

```
main ( ) {  
    char name[31];  
    printf("Hi, What's your name?\n");  
    gets(name);  
    printf("Nice to meet you, %s\n");  
}
```

Example

ผลการรันโปรแกรม

Hi, What's your name?

Jame Smith

Nice to meet you, Jame Smith

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

ในการกำหนดตัวแปร name เท่ากับเป็นการกำหนดอะเรย์ ขนาด 31 ช่อง ซึ่งเครื่องจะจองเนื้อที่ในหน่วยความจำไว้ 31 ไบต์ และให้ตัวแปร name ชี้ไปที่ต้นอะเรย์นี้

ในการกำหนดตัวแปร name กำหนดไว้ว่า ชื่อจะต้องยาวไม่เกิน 30 อักขระ หากผู้ใช้ป้อนไม่ถึง 30 อักขระ เครื่องจะทำการเติม null character ให้จนครบ 31 ช่อง แต่ถ้าผู้ใช้ป้อนเกินจะเกิดข้อผิดพลาดหลุดจากโปรแกรมนี้ เพราะฉะนั้นจึงต้องกำหนดความยาวของสตริงให้เพียงพอ

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

ฟังก์ชัน gets( ) เป็นฟังก์ชันที่อ่านค่าจากแป้นพิมพ์มาเก็บไว้ในหน่วยความจำ ซึ่งก็คืออะเรย์ที่ตัวแปร name ซี่อยู่ รวมทั้งช่องว่าง จนกว่าผู้ใช้จะกด Enter จะเติม null character ให้

หากใช้ scanf( ) จะถือว่า Jame เป็นค่าหนึ่ง และ Smith เป็นอีกค่าหนึ่ง เพราะมีช่องว่างคั่น และไม่เติม null character นั่นคือจะได้อะเรย์ที่มีค่าเป็น Jame ไม่ใช่ String ที่มีค่าเป็น Jame Smith

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

อะเรย์ของสตริง

ถ้าหากมีสตริงจำนวนมาก ก็ควรจะทำให้เป็นอะเรย์ของสตริง เพื่อที่จะเขียนโปรแกรมได้สะดวก การสร้างอะเรย์ของสตริง สามารถสร้างได้ทั้งแบบที่ให้ค่าเริ่มต้นและแบบที่กำหนดเป็นตัวแปร

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

อะเรย์ของสตริงที่ยาวไม่เท่ากัน

ทำได้เฉพาะเมื่อมีการกำหนดค่าเริ่มต้นเท่านั้น
เช่น

```
#define N 4
main () {
char *contry[N]={“Thailand”, “United State of Ameica”,
“England”, “Indonesia”};

int a;
for (a=0; a<N;a++)
puts(contry[a]);
}
```

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

ผลการรันโปรแกรม

Thailand
United State of America
England
Indonesia

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

การกำหนดตัวแปร `country` จะแตกต่างกับการกำหนดตัวแปรอะเรย์ เพราะเป็นการกำหนดตัวแปรพอยเตอร์ขึ้น 4 ตัว โดยให้แต่ละตัวชี้ไปยังค่าคงตัวสตริงทั้ง 4 ตัว โดยที่ `contry[0]` จะชี้ไปที่ข้อมูลแรก `contry[1]` จะชี้ข้อมูลที่สอง `contry[2]` จะชี้ข้อมูลที่สาม และ `contry[3]` จะชี้ข้อมูลตัวสุดท้าย

ในการเขียนค่าเริ่มต้น คือ ค่าคงตัวสตริง เขียนไว้ในเครื่องหมายวงเล็บปีกกา และข้อมูลในเครื่องหมายคำพูด คือ ค่าคงตัวสตริง

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

ฟังก์ชัน `puts ( )` ใช้ในการพิมพ์สตริงออกทางจอภาพ โดยการผ่านค่าแอดเดรสของสตริงไปให้เท่านั้น

ข้อสังเกต

การกำหนดอะเรย์ของสตริงในลักษณะอย่างนี้ ไม่ใช่อะเรย์ที่แท้จริงตามหลักการของอะเรย์ เนื่องจากขนาดของช่องในอะเรย์ไม่เท่ากัน แต่อนุโลมให้ถือว่าเป็นอะเรย์

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

อะเรย์ของสตริงที่ยาวเท่ากัน

อะเรย์ในลักษณะนี้จะถือว่าเป็นอะเรย์ที่แท้จริง และสามารถกำหนดได้ทั้งเมื่อมีการให้ค่าเริ่มต้น และเมื่อกำหนดเป็นตัวแปร โดยดำเนินการตามแบบการกำหนดอะเรย์ 2 มิติ

เช่น

```
char fruit [3][7]={"Apple", "Orange", "Mango"};
```

กำหนดตัวแปร `fruit` เป็นแบบ 3 แถว 7 คอลัมน์ ในแต่ละช่องจะเก็บข้อมูลแบบอักขระ

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

อะเรย์ของสตริงที่ยาวเท่ากัน

อะเรย์ในลักษณะนี้จะถือว่าเป็นอะเรย์ที่แท้จริง และสามารถกำหนดได้ทั้งเมื่อมีการให้ค่าเริ่มต้น และเมื่อกำหนดเป็นตัวแปร โดยดำเนินการตามแบบการกำหนดอะเรย์ 2 มิติ

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

การกำหนดตัวแปรในลักษณะนี้ จะแตกต่างจากการกำหนดตัวแปรแบบความยาวไม่เท่ากัน คือ ในแบบความยาวไม่เท่ากัน ท้ายของสตริงจะเครื่องหมายเติม null character ให้เพียงตัวเดียว แต่ในแบบความยาวเท่ากัน จะเติม null character ให้จนครบทุกช่อง

Example

```
char fruit[3]= {"Apple", "Orange", "Mango"};
```

A	p	p	l	e	\0	
O	r	a	n	g	e	\0
M	a	n	g	o	\0	

Example

```
char fruit[3][7]= {"Apple", "Orange", "Mango"};
```

A	p	p	l	e	\0	\0
O	r	a	n	g	e	\0
M	a	n	g	o	\0	\0

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

การดำเนินการเกี่ยวกับสตริง

ในการดำเนินการเกี่ยวกับสตริง จะมีฟังก์ชันที่อยู่ในแฟ้ม ข้อมูล stdio.h เก็บอยู่ใน C Library อยู่แล้ว สามารถนำมาใช้ได้ โดยการใส่คำสั่ง #include ในการเรียกใช้ เช่น

- ฟังก์ชัน strlen(str) ใช้หาความยาวของสตริง
- ฟังก์ชัน strcpy (str1, str2) ใช้คัดลอกข้อมูลจาก string หนึ่งไปยังอีก string หนึ่ง

โครงสร้างข้อมูลแบบสตริง (ต่อ)

- ฟังก์ชัน `strcat(str1, str2)` ใช้เชื่อมต่อข้อความ 2 ข้อความเข้าด้วยกัน
- ฟังก์ชัน `strcmp(str1, str2)` ใช้เปรียบเทียบข้อความ 2 ข้อความว่ามีค่าเท่ากันหรือไม่ ถ้อยหลักการเปรียบเทียบแบบพจนานุกรม เช่น `abcda` จะมีค่าน้อยกว่า `abcde` และ `abcdf` จะมีค่ามากกว่า `abcde` ค่าที่เท่ากัน คือ ค่าที่เหมือนกัน เช่น `abcd` กับ `abcd` สำหรับอักษรตัวเล็กตัวใหญ่ จะถือว่าอักษรตัวใหญ่มีค่าน้อยกว่าอักษรตัวเล็ก ตามลำดับรหัส ASCII

แบบฝึกหัด

1. การกำหนดค่าตัวแปรแบบ Set มีประโยชน์อย่างไร ให้นักศึกษาอธิบายการทำงานที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดค่าตัวแปรสตริงสามารถกำหนดอย่างไรได้บ้าง ให้นักศึกษากำหนดตัวแปรชนิดสตริงเพื่อจัดเก็บข้อมูลตามประเภทที่เป็นรายละเอียด เช่น ที่อยู่ ชื่อ
3. ให้นักศึกษาลองเขียนโปรแกรม ภาษาซี เพื่อกำหนด การใช้ฟังก์ชัน `strlen()`, `strcmp()`, `strcat()`, `strcpy()`